

QORTI TA' L-APPELL

IMHALLFIN

**S.T.O. JOSEPH SAID PULLICINO B.A.(HONS.), LL.D. - PRESIDENT
ONOR. CARMEL A. AGIUS B.A., LL.D.
ONOR. JOSEPH D. CAMILLERI B.A., LL.D.**

Seduta ta' nhar il-Gimgha, 5 ta' Ottubru, 2001.

Numru 2

Citaz. numru 1033/86 JF

Avukat Vincent Falzon bhala mandatarju ta' John Taylor u Brenda Kathleen mizzewgin Hudson kif ukoll ta' Ian Frank Bell in rapprezentanza tal-membri ta' Lloyd's sottoskriventi tas-Syndicates 689 u 691 u b'nota tat-18 ta' Novembru 1987 l-attur nomine assumma l-atti bhala mandatarju ta' Roderick Alan Fitzjohn Macmillan in rapprezentanza tal-membri ta' Lloyds sottoskriventi tas-Syndicates 689 u 691 minflok Ian Frank Bell in rapprezentanza tal-istess membru u dan kif jidher mill-prokura esebita dok XX tal-istess membri.

vs

Sammy Meilaq ghan-nom u in rapprezentanza tal-Malta Drydocks u tal-Kunsill tal-istess Malta Drydocks.

Il-Qorti;

IS-SENTENZA APPELLATA

Fid-19 ta' Frar 1996, il-Prim'Awla tal-Qorti Civili ppronunzat is-segweni sentenza li biha ddecidiet nota tal-eccezzjonijiet ulterjuri prezentata mill-konvenut nomine li biha giet sollevata l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni tas-sentejn skond l-artikolu 2153 tal-Kodici Civili fil-konfront tal-atturi kollha :-

“Il-Qorti,

Rat ic-citazzjoni tal-attur nomine li biha premissi d-dikjarazzjonijiet necessarja u moghtija l-provvedimenti opportuni ;

premess li John Taylor Hudson huwa proprjetarju tal-Yacht “Hagar Qim” u billi meta l-istess Yacht fit-22 ta' Mejju 1984 kien ormegjat fil-Manoel Island Boat Yard fejn kienu qeghdin isirulu xogholijiet mill-haddiema tad-Ditta konvenuta ;

premess li ma kienx marbut sewwa nqaleb fuq genbu u bhala rizultat ta' dan soffra danni konsiderevoli ;

u premess li meta dan l-incident gara l-attrici kienet gewwa l-istess Yacht u meta nqaleb soffriet feriti ta' natura gravi kif jigi pruvat ahjar waqt it-trattazzjoni tal-kawza ;

u premess li l-istess Yacht u l-atturi kienu assikurati mid-Ditta attrici ;

u premess li l-istess ditta attrici halset diversi ammonti kemm lid-Ditta konvenuta ghar-riparazzjonijiet fil-Yacht kif ukoll lill-atturi taht l-assikurazzjoni fuq imsemmija kif jigi pruvat ahjar waqt it-trattazzjoni tal-kawza ;

u premess li l-istess atturi issurrogaw lid-Ditta attrici fid-drittijiet taghhom kollha ghall-ammonti mhallsa minnha kif jidher mill-annessa skrittura datata 24 ta' April 1986 (Dok D) ;

u premess inoltre l-atturi sofrew danni ohra li ma kienux koperti mill-assikurazzjoni u ghalhekk baqghu skoperti ;

u premess illi l-incident in kwistjoni u danni kagjunati kif fuq intqal gew kagjonati unikament minhaba n-negligenza tad-Ditta konvenuta li ghalhekk ghandha taghmel tajjeb ghalihom ;

TALAB li l-konvenut nomine jghid ghaliex dina l-Qorti m'ghandhiex :-

1. Tiddikjara lill-konvenut nomine responsabbli tad-danni sofferti mill-atturi fl-incident fuq imsemmi li gara fit-22 ta' Mejju 1984 dovut ghan-negligenza tieghu ;
2. Tillikwida l-ammont tad-danni sofferti mill-attur nomine jekk hemm bzonn b'opera ta' periti nominandi ;
3. Tikkundanna lill-istess konvenut nomine jhallas lill-attur nomine d-danni hekk likwidati.

Bl-ispejjez inkluzi dawk tal-ittra ufficjali tad-19 ta' Dicembru 1985.

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet tal-konvenut Sammy Meilaq nomine li biha jeccepixxi :-

1. Illi fil-konfront tal-atturi Avukat Vincent Falzon bhala mandatarju ta' Ian Frank Bell in rapprezentanza tal-membri ta' Lloyd's sottoskriventi tas-Syndicates 609 u 691 l-eccipjent ghandu jigi liberat mill-osservanza tal-gudizzju billi ma ghandhom ebda relazzjoni guridika mal-eccipjent nomine.
2. Illi fil-meritu t-talbiet attrici huma nfondati fil-fatt u fid-dritt billi l-eccipjent nomine uza prudenza u diligeza normali fil-qadi ta' dmirijiet u bl-ebda mod ma kien negligenti.
3. Illi bla pregudizzju ghas-suespost, is-sidien tal-'Hagar Qim' kienu accettaw li 'standard storage conditions' fejn assumew ir-riskji kollha ta' storage, xoghol ecc. u obbligaw ruhhom li jinxurjaw kemm il-persuna taghhom, il-yacht u l-proprjeta' taghhom u ta' terzi kontra kull hsara jew danni b'mod li jzommu lill-eccipjent hieles minn kull responsabbilita'.
4. Illi inoltre u bla pregudizzju ghas-sueccepit, taht il-kundizzjonijiet 'standard' tax-xoghol, accettati mis-sidien, ir-responsabbilita' tal-eccipjent nomine ghad-danni, jekk ikun il-kaz, hija limitata bl-ammont oltre li hija espressament eskluza kull responsabbilita' ghal telf ta' profitti, telf ta' uzu tal-yacht, jew danni ohra konsegwenzjali ghat-telf ta' qliegh.

Rat id-dikjarazzjonijiet tal-kontendenti, l-listi tax-xhieda taghhom flimkien mad-dokumenti li gw esebiti ;

Rat l-atti kollha tal-kawza u senjatament in-nota ta' eccezzjonijiet ulterjuri pprezentata mill-konvenut nomine fejn giet sollevata l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni tas-sentejn skond l-artikolu 2153 tal-Kodici Civili ;

Rat ukoll iz-zewg noti ta' osservazzjonijiet li gew sottomessi mid-difensuri rispettivi tal-kontendenti ;

Tirrileva li kwantu segwe hija decizjoni dwar in-nota ta' eccezzjonijiet ulterjuri surreferita.

Ikkunsidrat li f'din il-kawza l-attur nomine qieghed jitlob il-likwidazzjoni u hlas ta' danni kagjonati lilu minhabba n-negligenza tal-konvenut nomine. Irrizulta li l-attur nomine qieghed opra tal-bahar fil-Manoel Island Boat Yard, proprjeta' tal-konvenut nomine, biex isirulha xi tiswijiet. Fil-kors tax-xogholijiet, ic-caqliq ta' puntali u posti li kienu qeghdin izommu l-yacht jidher li zelqu, l-yacht miel u gie danneggjat. Fil-hin tal-accident fuq il-yacht kien hemm mart il-propjetarju tieghu, u din sofriet danni wkoll.

Il-punt dibattut huwa dan : l-attur nomine jsostni li l-yacht de quo kien qieghed jinzamm ghand il-konvenut nomine taht forma ta' depozitu u ghalhekk il-preskrizzjoni talvolta applikabli hija wahda kwinkwennali ai termini ta' l-art. 2156 tal-Kodici Civili.

Min-naha l-ohra, l-konvenut nomine qieghed jeccepixxi preskrizzjoni ta' sentejn a tenur ta' l-art. 2153 tal-Kodici Civili.

Kif gia' inghad l-argument ewlieni tal-attur nomine huwa li l-obbligazzjonijiet tal-konvenut nomine versu lejha huma imsejsa fuq il-kuntratt ta' depozitu. Issa l-Kodici Civili (ara l-art. [89] Kap 1) jghid li d-depożitu, ingenerali, huwa kuntratt li bih wiehed jircievi l-haga ta' haddiehor, bl-obbligu li jikkustodiha u li jroddha in natura. Imbaghad l-art. 1892 jissokta jghid li d-depożitu hekk proprjament imsejjah huwa kuntratt gratuwitu, bla hsara ta' kull ftehim kuntrarju. Anke fid-Dritt Ruman kien jezisti dan il-kuntratt u fejn allura wkoll insibu li d-depożitu kien gratuwitu. Fid-Dritt Ruman kienet tinzamm distinzjoni bejn tlett kazijet specjali ta' depozitu, jgifieri d-depositum sequestre, id-depositum necessarium u d-depositum irregolare. F'ebda wiehed ma kien hemm il-kuncet ta' hlas implicitu fid-depożitu. Il-kelma 'storage' ma tekwiperax necessarjament ghal dak li l-ligi tifhem b'depozitu.

Kif tajjeb gie sottomess mill-konvenut nomine – filwaqt li rrefera ghad-decizjoni moghtija mill-Qorti tal-Appell fil-kawza fl-ismijiet E. Zammit vs E. Petrocchino fil-25 ta' Frar 1992, hawn aktar si

tratta ta' 'locazione d'opera' milli depozitu gratuwtu ghax kif jinsenjaw il-Baudry – Lacantinerie citati fl-imsemmija decizjoni.

'Il contratto con il quale, mediante una remunerazione, un commerciante od un industriale che esercita la sua professione custodisce alcuni oggetti, non e' un deposito, ma una locazione d'opera'.

L-istess atturi tal-attur nomine, John Taylor Hudson u martu f'affidavit kongunt esebit fl-atti maghmul fil-25 ta' Frar 1987 insibu hekk,

"We did not enter into any agreement in writing for the continuation of the storage after our purchase of the vessel, but we expected to pay the Yard's reasonable storage fees accruing after 19th March 1984 either to the Yard or to the Vendor as appropriate" (sottolinear tal-Qorti).

Dan huwa kaz tipiku li jinkwadra ruhu fil-kuntratt maghruf bhala locatio conductio u mhux f'dak tad-depozitu.

Minbarra dan kif impustata l-azzjoni maghmula mill-attur nomine din ma thalli ebda dubbju li hija azzjoni ta' danni, in kwantu tali taqa' bid-dekors ta' sentejn a tenur ta' l-art. 2153 tal-Kodici Civili citat proprju mill-konvenut nomine. Jirrizulta illi l-incident li ta lok ghal din il-kawza gara fit-22 ta' Mejju 1984, mentri l-att tac-citazzjoni gie pprezentat fir-Registru fl-4 ta' Novembru 1986, u cioe' wara li kienu qabzu sew is-sentejn.

Wara d-digriet ta' din il-Qorti moghti fl-10 ta' Lulju 1995, l-attur nomine pprezenta kopja tal-ittra ufficjali datata 19 ta' Dicembru 1985 li giet debitament notifikata lill-konvenut (ara Dok XY fol. 98 tal-process). In kwantu l-preskrizzjoni tas-sentejn inghatat kontra wiehed biss mill-konvenut, jigifieri kontra Ian Frank Bell, l-attur nomine ghamel imbaghad riferenza ghas-surrog ali giet esebita a fol. 13 – 15 tal-process.

In proprja risposta, l-konvenut nomine issottometta permezz ta' nota ta' osservazzjonijiet (ara fol. 108 u III tal-process) li f'din l-ittra dok XY, il-konvenut Ian Frank Bell ma jissemmiex – li huwa minnu. Il-konvenut nomine allura jiccita l-artikoli II64 u II65 (I) tal-Kodici Civili (Kap 16) fejn jinghad li,

Art. II64 "Min ihallas id-dejn ta' wiehed iehor ma jidholx fil-jeddijiet tal-kreditur, hlief bis-sahha ta' konvenzjoni jew b'disposizzjoni tal-ligi."

XX

Art. 1165 “Min ihallas id-dejn jidhol fil-jeddijiet tal-kreditur b’konvenzjoni (a) meta kreditur idahhal floku l-persuna li min ghandha jiehu l-hlas fil-jeddijiet tieghu kollha kontra d-debitur basta li din is-surroga ssir espressament u flimkien mal-hlas.”

Skond il-konvenut nomine, il-provi juru li ma jistax jinghad li Ian Frank Bell in rappresentanza tal-membri ta’ Lloyds gie legalment surrogat fid-drittijiet ta’ John Taylor Hudson u Brenda Kathleen Hudson bl-hlas li sar mis-socjeta’ B.P.R. (Marine Services) Limited minkjja d-dikjarazzjoni pprezentata bhala ‘surroga’. Qabel il-hlas li gie effettwat fl-14 ta’ Marzu 1986 la kien hemm surroga favur B.P.R. (Marine Services) Limited u lanqas ma giet surrogata flimkien mal-hlas.

Illi minn ezami tas-subrogation form a fol. 14 ghandu jirrizulta li din saret minn John Taylor Hudson u Brenda Kathleen Hudson in forza ta’ hlas li huma rcevev mis-Syndicates 689 u 691 ta’ Lloyds ta’ Londra li hallsu s-somma ta’ Lm8, 932.26 lil Manoel Island Yacht Yard, Malta, ghan-nom tagghom (“on our behalf thereby discharging our debt for that sum.”)

Ma hemm l-ebda prova konkreta dwar il-mandat assunt minn Ian Frank Bell ghan-nom taz-zewg sindikali ta’ Lloyds u lanqas ma tissemma’ imkien is-socjeta’ B.P.R. (Marine Services) Limited. Dan l-ahhar fatt huwa koncess mill-attur nomine nnifsu fl-ahhar nota ta’ sottomissjonijiet tieghu (ara fol. 7 tan-nota, para 5). L-attur nomine jissottometti li din is-socjeta’ indahlet fl-ittra f’dak l-istadju ghaliex “ma kienx ghadu sar il-pagament mill-Assikurazzjoni u l-konsegwenti surroga u din Marine Services Ltd kienet qeghda tiehu hseb il-claim ta’ l-atturi”. Fatti li lanqas proprjament ma huwa daqstant assodat mill-provi. L-attur nomine jissottometti wkoll pero’ “li dan ma jgibx nullita’ jew pregudizzju ghad-drittijiet tal-atturi Hudson. In pessima ipotesi jista’ jinghad illi din Marine Services Ltd indahlet zejda bhala mittent fl-imsemmija ittra ufficjali izda certament ma setghatx tippregudika d-drittijiet tal-konjugi Hudson li sa dak il-mument kienu direttament interessati fil-hlas totali tad-danni kollha sofferti minnhom peress li ma kienux ircevev ebda hlas mill-Assikurazzjoni”.

Illi fil-fehma konsiderata tal-Qorti fir-ragjonamenti tieghu dwar is-surroga tad-drittijiet l-attur nomine qieghed ihalla barra ness jew aspekt legali li huwa vitali. In kwantu jikkoncerna l-prezunti kredituri, jigifieri l-konjugi Hudson, jista’ legalment jitqies li saret konvenzjoni bejn min ihallas id-dejn (Ian Frank Bell nomine) u Hudson (prezunti kredituri) u taht dina l-ipotesi Ian Frank Bell nomine seta’ jidhol fil-jeddijiet ta’ Hudson izda dan purche, li din

is-surroga ssir espressament u flimkien mad-dejn (ara art. 1165 (l)(a) tal-Kap 16 tal-Ligijiet ta' Malta). Issa jekk wiehed jezamina d-dokumenti esebiti jsib li l-'Form of Subrogation' iggib id-data tal-24 ta' April 1986 (ara fol. 13 u 15 tal-process) mentri l-prokura li permezz taghha lan Frank Bell nomine (fol. 11 – 12) innomina bhala kuratur tieghu ad litem lill-Avukat Dottor Vincent Falzon LL.D., hija datata 4 ta' Frar 1986. Fit-tielet paragrafju tal-imsemmija prokur (fol. 11) wara li hemm riferenza ghall-incident u ghall-'Yacht' in kwistjoni, hemm imbaghad kif gej,

“The said sum of Lm8,932.26c having been paid by the Underwriters”

Minn dan il-kliem jitnissel, li fl-4 ta' Frar 1986, u zgur mhux wara, l-hlas dovut lill-kredituri diga' kien gie effettwat izda jfisser ukoll li certament dan il-hlas ma sarx flimkien mas-surroga kif tesigi l-ligi. Jekk qatt kien hemm xi dubbju dwar dan il-proviso, it-test Ingiliz jaghmlu izjed car u inekwivoku, jigifieri,

“provided such subrogation is expressly stated, and made simultaneously with the payment.”

Mela dan ifisser li minkejja li giet mimlija s-'subrogation form' surreferita ma jistax jitqies li min hallas f'dan il-kaz akkwista wkoll il-jeddijiet tal-kreditur kif pretiz invece mill-attur nomine. Bell nomine intavola l-azzjoni tieghu inoltre wara li kienu qabzu s-sentejn li fihom tista' tigi istitwita azzjoni ghad-danni – u dan barra dak li gja' intqal dwar in-nuqqas ta' surroga validament maghmula. Illi ghalhekk l-interruzzjoni li sehhet in forza tal-ittra ufficjali spedita lill-konvenut nomine mill-konjugi Hudson ma tiggjovax lil lan Frank Bell nomine kif rapprezentat mill-attur nomine u kwindi l-azzjoni attrici in kwantu tikkoncerna lil lan Frank Bell nomine tinsab preskritta a tenur tal-art. 2153 tal-Kodici Civili.

Ghal dawn ir-ragunijiet ;

Tiddeciedi billi filwaqt li tilqa' l-eccezzjoni ulterjuri sollevata mill-konvenut nomine, tiddikjara ghalhekk l-azzjoni tal-attur nomine in kwantu qeghda ssir u tirreferi ghal lan Frank Bell nomine bhala preskritta skond l-art. 2153. tal-Kap 16, u in kwantu l-azzjoni qeghda ssir f'isem il-konjugi John Taylor u Brenda Kathleen konjugi Hudson. Il-preskrizzjoni giet interrotta skond il-ligi u f'dan il-kaz biss ghalhekk tiddifferixxi l-kawza ghal kull sottomissjoni jew provi ulterjuri fil-meritu dejjem limitatament ghal dawk id-danni li ma kienux koperti mill-assikurazzjoni u li baqghu skoperti kif jallega l-attur nomine dwarhom.

L-ispejjez giudizzjarji jibqghu rizervati sal-gudizzju finali.”

ITER PROCESSWALI

Il-Qorti jehtigilha tirrassenja xi proceduri sehnew qabel ma gie ntavolat il-prezenti appell :-

(a) Fis-26 ta' Frar 1998, l-attur nomine pprezenta rikors li bih talab lill-Prim'Awla l-awtorizzazzjoni biex jappella mis-sentenza appena citata qabel ma tinghata s-sentenza finali skond il-ligi. Dana fuq il-premessa illi "il-Qorti f'sentenza moghtija fid-19 ta' Frar 1996 fl-ismijiet fuq premessi laqghet l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni sollevata mill-konvenut u ddifferriet il-kawza ghal provi ulterjuri limitament ghad-danni li ma kienux koperti mill-assigurazzjoni li hija wahda mill-atturi f'din il-kawza" (sottolinejar ta' din il-Qorti).

(b) L-ewwel Qorti fil-11 ta' Marzu 1996 laqghet it-talba kontenuta f'dan ir-rikors wara li rat li ma kien hemm l-ebda risposta da parti tal-konvenut nomine debitament notifikat.

(c) Qabel dan id-digriet u cioe' fis-6 ta' Marzu 1996, l-attur nomine appella mis-sentenza preliminari b'rikors ta' appell li bih talab expressis illi "is-sentenza moghtija mill-Prim'Awla tal-Qorti Civili fid-19 ta' Frar 1996 fil-kawza fl-ismijiet fuq premessi tigi revokata billi tigi michuda l-

eccezzjoni tal-preskrizzjoni sollevata mill-istess konvenut nomine, bl-ispejjez taz-zewg istanzi kontra l-konvenut nomine” (sottolinejar ta’ din il-Qorti).

(d) Ghal dan ir-rikors ta’ appell giet intavolata risposta mill-konvenut nomine fit-18 ta’ Marzu 1996.

(e) FI-24 ta’ April 1996, b’nota fir-Registru ta’ din il-Qorti, l-attur appellant iddikjara li kien qieghed “icedi l-appell fl-ismijiet fuq premissi biex jidderigi ruhu ahjar”. Minhabba f’hekk, fis-seduta quddiem l-ewwel Qorti tat-23 ta’ Mejju 1996, gie degretat illi in vista tal-fatt li l-appell kien gie cedut, il-kawza kellha tigi trattata finalment kif effettivament giet.

(f) Is-sentenza finali li minnha sar il-prezenti appell – allura t-tieni wiehed mill-attur nomine – inghatat fl-4 ta’ Novembru 1996.

(g) F’dan it-tieni appell, l-attur nomine jaghmel l-istess talba li kien ghamel fl-appell precedenti, dik cioe’ illi “s-sentenza moghtija mill-Prim’Awla tal-Qorti Civili fid-19 ta’ Frar 1996, fil-kawza fl-ismijiet fuq premissi, tigi revokata billi tigi michuda l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni sollevata mill-istess konvenut nomine, bl-ispejjez taz-zewg istanzi kontra l-konvenut nomine.

ECCEZZJONI PROCEDURALI

F'dan l-istadju ma hux mehtieg li jigi konsidrat il-mertu tal-appell tal-attur nomine. Dan billi qabel xejn il-Qorti kellha tikkunsidra u tiddeciedi eccezzjoni sollevata fir-risposta tal-konvenut nomine ghal dan it-tieni appell li biha jsostni illi l-procedura f'dan l-appell kienet irrita u nulla billi l-attur nomine kien diga' appella mis-sentenza tal-Prim'Awla tal-Qorti Civili tad-19 ta' Frar 1996 u kien ceda dan l-appell b'nota tal-24 ta' April 1996. Bir-rinunzja ghal dan l-appell, l-attur nomine kien accetta s-sentenza tal-Prim'Awla tal-Qorti Civili u konsegwentement ma kienx ghad ghandu dritt ta' appell. Dik is-sentenza ghaddiet in gudikat. Hu ovvju illi jekk din l-eccezzjoni kienet sostennibbli u din il-Qorti tilqaghha, il-konsegwenza tkun illi din il-Qorti tkun prekluzza milli tiehu konjizzjoni ulterjuri tal-mertu tal-appell.

KONSIDERAZZJONIJIET TA' DIN IL-QORTI

Il-Qorti kellha qabel xejn tanalizza l-import tad-decide tas-sentenza tad-19 ta' Frar 1996 ghaliex kien minn din is-sentenza biss illi l-attur nomine appella kemm bir-rikors tal-appell tieghu tas-6 ta' Marzu 1996 kif ukoll f'dak finali tat-18 ta' Novembru 1996. Jigi premess qabel xejn – u dan hu vitali ghall-konsiderazzjoni tal-eccezzjoni preliminari – illi l-avukat Dr. Vincent Falzon kien qieghed jidher fil-kawza,

(a) bhala mandatarju ta' John Taylor u Brenda Kathleen mizzewgin Hudson ; u

(b) bhala mandatarju ta' Ian Frank Bell in rappresentanza ta' Lloyd's sottoskriventi tas-Syndicates 689 u 691 u persuni ohra li fil-mori tal-kawza ssubentraw ghall-istess Ian Frank Bell.

Dawn iz-zewg atturi li pprocedew bl-istess att ta' citazzjoni kontra l-konvenut nomine, filwaqt li indubbjament kienu qeghdin jagixxu ghal dikjarazzjoni ta' responsabbilita' da parti tal-konvenut nomine ghad-danni minnhom sofferti in konnessjoni mal-istess incident kellhom naturalment interess guridiku divers fl-ezitu tal-kawza ghaliex iz-zewg partijiet kienu qeghdin jippretendu li ghal kull wiehed minnhom kellu jigi likwidat ammont ta' danni lilhom spettanti li kienu jirrizultaw fir-relazzjonijiet guridici partikolari li jinholqu bejn kull wiehed minnhom u s-socjeta' konvenuta. In fatti s-sentenza tad-19 ta' Frar 1996 tanalizza proprju l-azzjoni proposta mill-atturi kif rappresentati b'titolu li fuqu kull wiehed minnhom kien qiegheed jippretendi r-rizarciment tad-danni u jekk dan kienx ghadu jew le sostennibbli fil-ligi. Kien proprju ghalhekk li l-ewwel Qorti fis-sentenza taht ezami kienet waslet ghall-konkluzzjoni diversa fil-konfront ta' kull wiehed miz-zewg atturi u allura meta ddecidiet l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni sollevata mill-konvenut nomine kontra kull wiehed minnhom, hi setghet tiddikjara u tiddeciedi li l-azzjoni attrici in kwantu kienet qed issir u tirreferi ghall-attur Ian Frank Bell nomine kienet preskritta fit-termini tal-artikolu 2153 tal-Kap. 16 filwaqt illi l-azzjoni in kwantu kienet qiegghda ssir f'isem il-konjugi John Taylor u

Brenda Kathleen Hudson ma kienitx preskritta billi dik il-Qorti rriteniet li l-preskrizzjoni in corso kienet giet interrotta. Bhala effett ta' dik is-sentenza tad-19 ta' Frar 1996 hi l-fehma ta' din il-Qorti li l-azzjoni kif proposta kellha titqies li hadet binarju divers minn kif originarjament proposta fis-sens illi kellu jkun ovvju illi fir-rigward tal-attur Ian Frank Bell nomine l-ewwel Qorti kienet definittivament ippronunzjat ruhha fuq il-mertu tal-kawza kontra tieghu billi ddikjarat l-azzjoni tieghu perenta filwaqt illi fil-konfront tal-atturi l-ohra l-konjugi Hudson, l-azzjoni giet salvata tant illi l-Qorti ddifferriet il-kawza ghal kull sottomissjoni ulterjuri fil-mertu limitatament ghal dawk id-danni li ma kienux koperti mill-assigurazzjoni u li baqghu skoperti kif jallega l-attur nomine dwarhom u allura fir-rigward biss ta' dawk id-danni allegatament sofferti mill-konjugi Hudson personalment.

Din l-analizi twassal lill-Qorti biex tikkonsidra s-sottomissjoni tal-konvenut nomine appellat illi kien applikabbli ghall-kaz taht ezami, is-subinciz 2 tal-Artikolu 231 tal-Kap. 12 li jipprovdi illi “meta jkun hemm azzjoni li tkun tinvolvi iktar minn attur wiehed jew iktar minn konvenut wiehed, sentenza li taqta' l-azzjoni dwar xi attur jew konvenut partikolari jista' biss isir appell minnha fi zmien stabbilit li jibda jitqies mill-jum ta' dik is-sentenza” (sottolinejar ta' din il-Qorti). Din il-Qorti qieset b'attenzjoni l-import ta' din id-disposizzjoni u ssib illi hi applikabbli pjenament ghal kaz taht ezami. Hi infatti sodisfatta illi l-kelma “dik” fit-terminu “f'dik is-sentenza” indubbjament tapplika ghas-sentenza li tkun

inghatat in parte u li tkun tinvolti xi wiehed jew aktar mill-atturi jew konvenuti u li fil-konfront taghhom tkun qatgħet l-azzjoni b'mod definittiv. Dan ifisser allura illi f'dan il-kaz it-terminu tal-appell statutorjament stabbilit kellu jibda jitqies u jitkejjel mill-jum ta' dik is-sentenza u cioe' mill-jum tas-sentenza in parte u mhux mill-jum tas-sentenza definitiva fuq il-mertu kollu li jkun jinvolvi allura lill-partijiet l-oħra li fil-konfront taghhom il-gudikat in parte ma jkunx finali. Dan necessarjament iwassal lil din il-Qorti għall-konkluzzjoni illi s-sentenza tad-19 ta' Frar 1986 pronunzjata mill-Prim'Awla tal-Qorti Civili li effettivament u intrinsikament iddecidiet finalment il-kawza fil-konfront tal-konvenut Frank Bell nomine kienet għaddiet in gudikat una volta l-istess Frank Bell nomine ma kienx minnha appella fiz-zmien statutorju stabbilit għall-appelli minn sentenzi definittivi. In fatti s-sentenza tad-19 ta' Frar 1996, una volta laqgħet l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni sollevata mill-konvenut nomine fil-konfront tal-istess Frank Bell nomine, kienet finalment u konklussivament iddefinit l-azzjoni minn dan proposta b'mod illi l-ebda interess ma kien fadallu fl-ezitu tal-kawza proposta kontra tiegħu u oħrajn.

Din il-Qorti tifhem ukoll illi dan l-incident seta' kien dovut għal malintiz sfortunat li kien wassal lill-appellant nomine biex jirrinunzja għar-rikors tal-appell tiegħu intavolat fis-6 ta' Marzu 1996. Rikors li kien fil-fehma ta' din il-Qorti għal kollox ritwali u seta' jkun sostnut proceduralment in kwantu kien appell intavolat fiz-zmien statutorju kontra sentenza li

finalment kienet idderimiet u ddecidiet il-mertu fil-konfront tal-attur Frank Bell nomine. Il-fatt imbaghad illi dan gie b'nota sussegwenti cedut anke jekk ghar-ragunijiet apparentement zbaljati jipregudika definittivament id-dritt tal-istess Frank Bell nomine li jkompli jsostni t-tieni appell minnu intavolat illi indubbjament huwa irritwali in kwantu huwa fuori termine fit-termini tas-subinciz 2 tal-Artikolu 231 tal-Kap. 12 kif emendat. Hu forsi l-kaz illi wiehed jghid "dura lex sed lex". Din l-eccezzjoni tal-irritwalita' u nullita' tal-proceduri tal-prezenti appell tirrizulta ghalhekk sostnuta fil-ligi. Irritwalita' li ma tistax tigi mill-Qorti rimedjata. Billi dan it-tieni appell hu biss fir-rigward tas-sentenza tal-Prim'Awla tal-Qorti Civili tad-19 ta' Frar 1996 u bih intalbet biss irrevoka ta' dik is-sentenza, m'hemmx lok li din il-Qorti tinoltra ruhha f'aspetti ohra tal-mertu b'mod partikolari dawk li jirrigwardaw it-tieni sentenza tal-ewwel Qorti pronunzjata fl-4 ta' Novembru 1996 li minnha ma sarx appell pero' taghmel stat ta' gudikat bejn il-kontendenti.

Ghal dawn il-motivi, l-appell qed jigi michud u s-sentenza tad-19 ta' Frar 1996, appellata f'din l-istanza, konfermata, bl-ispejjez kontra l-appellant nomine.

Dep/Reg

mg